

SINTEZA OBSERVAȚILOR

la documentul de discuție ”Proiect de Ordin privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice” supus consultării publice în perioada 19.07.2024 – 05.08.2024

Nr crt	Art.	Text propus ANRE	Propunere TEL	Observații/justificări	Rezoluție ANRE
1.	Art. 5	Valoarea minimă obligatorie pentru investițiile realizate în rețeaua electrică de transport (RET) din surse proprii în anul t - Valoare egală cu amortizarea reglementată totală prognozată pentru anul t. Aceasta se aprobă pentru fiecare an al perioadei de reglementare p+1 prin ordinul de aprobare a tarifelor pentru primul an al perioadei.	Valoarea minimă obligatorie pentru investițiile realizate în rețeaua electrică de transport (RET) din surse proprii în ~~anul t~~ perioada de reglementare p+1 Valoare egală cu amortizarea reglementată totală prognozată pentru ~~anul t~~ perioada de reglementare p+1 . Aceasta se aprobă pentru ~~fiecare an al~~ perioada de reglementare p+1 prin ordinul de aprobare a tarifelor pentru primul an al perioadei.	Propunem ca valoarea minimă obligatorie pentru investițiile realizate în rețeaua electrică de transport (RET) din surse proprii să fie stabilită la nivelul perioadei de reglementare, corelat cu prevederile Procedurii de investiții care a fost modificată în acest sens (cu impunerea unui volum minim de investiții la nivelul întregii perioade de reglementare și nu la nivelul fiecărui an al perioadei de reglementare). Având în vedere specificul investițiilor în rețeaua electrică de transport, calendarul realizării și finalizării investițiilor are constrângeri inerente din procesul de planificare și implementare/ execuție care nu fac posibilă respectarea în fiecare an a îndeplinirii volumului valoric minim de investiții cu PIF.	Se acceptă. Se reformulează și se completează cu o definiție nouă. Valoare minimă obligatorie pentru investițiile realizate din surse proprii pentru perioada de reglementare - Valoare egală cu valoarea costului cu amortizarea reglementată totală prognozată aprobată pentru perioada de reglementare. Valoare minimă obligatorie pentru investițiile realizate în rețeaua electrică de transport al energiei electrice din surse proprii în anul t - Valoare egală cu 85% din valoarea planului de investiții aprobată pentru anul t la începutul perioadei de reglementare.
2.	Art. 21	(1)ANRE are dreptul să corecteze proiecția tarifelor de transport pentru o perioadă de reglementare sau pentru un an, cu anunțarea prealabilă a OTS asupra motivelor și cu respectarea principiilor prezentei metodologii, în cazul în care constată că: a)stabilirea tarifelor s-a efectuat pe baza unor informații dovedite a fi incorecte sau incomplete, furnizate de OTS; b)există greșeli de calcul în stabilirea tarifelor sau erori/omisiuni în stabilirea veniturilor reglementate, inclusiv erori de prognoză în stabilirea veniturilor reglementate; c)un cost justificat, asociat serviciului de transport, a fost inclus de mai multe ori; d)au intervenit schimbări legislative importante ori schimbări în privința structurii proprietății activelor OTS, care conduc la modificarea semnificativă a costurilor aferente serviciului de transport. e)au intervenit variații semnificative ale prețurilor pe piața de energie electrică, care conduc la modificarea importantă a costurilor aferente serviciului de transport. (2)Situția prevăzută la alin. (1) necesită corectarea veniturilor reglementate prin corectarea informațiilor eronate, recalcularea și aprobarea noilor tarife aplicate de OTS. (3)În situația prevăzută la alin. (1) ANRE poate considera un factor care corectează diferențele de venit înregistrate pentru perioada de întârziere; factorul de corecție este inclus în tarifele aprobate pe o perioadă definită de ANRE.	Articolul 21 (1)ANRE are dreptul să corecteze proiecția tarifelor de transport pentru o perioadă de reglementare sau pentru un an, cu anunțarea prealabilă a OTS asupra motivelor și cu respectarea principiilor prezentei metodologii, în cazul în care constată că: a)stabilirea tarifelor s-a efectuat pe baza unor informații dovedite a fi incorecte sau incomplete, furnizate de OTS; b)există greșeli de calcul în stabilirea tarifelor sau erori/omisiuni în stabilirea veniturilor reglementate, inclusiv erori de prognoză în stabilirea veniturilor reglementate; c)un cost justificat, asociat serviciului de transport, a fost inclus de mai multe ori; d)au intervenit schimbări legislative importante ori schimbări în privința structurii proprietății activelor OTS, care conduc la modificarea semnificativă a costurilor aferente serviciului de transport. e)au intervenit variații semnificative ale prețurilor pe piața de energie electrică, care conduc la modificarea importantă a costurilor aferente serviciului de transport. (2)Situția prevăzută la alin. (1) necesită corectarea veniturilor reglementate prin corectarea informațiilor eronate și/sau reevaluarea costurilor aferente serviciului de transport determinate de modificări legislative importante sau variații semnificative ale prețurilor pe piața de energie electrică , recalcularea și aprobarea noilor tarife aplicate de OTS. (3)În situația prevăzută la alin. (1) ANRE poate considera un factor care corectează diferențele de venit înregistrate pentru perioada de întârziere; factorul de corecție este inclus în tarifele aprobate pe o perioadă definită de ANRE.	Propunem completarea textului. Corectarea informațiilor eronate se referă la situațiile de la lit. a)-c).	Se acceptă cu reformulare. (2) Situația prevăzută la alin. (1) necesită ajustarea/corectarea veniturilor reglementate, recalcularea și aprobarea noilor tarife aplicate de OTS.
3.	Art. 33	Valoarea prognozată a costurilor cu mentenanța se stabilește de ANRE pe baza costurilor fundamentate de OTS și nu poate depăși în termeni reali valoarea costurile estimate/realizate recunoscute pentru anul de	(1)Valoarea prognozată a costurilor cu mentenanța se stabilește de ANRE pe baza costurilor fundamentate de OTS și nu poate depăși în termeni reali valoarea costurilor estimate/realizate recunoscute pentru anul de referință.		

Nr crt	Art.	Text propus ANRE	Propunere TEL	Observații/justificări	Rezoluție ANRE
		referință	(2) La stabilirea costurile estimate/realizate recunoscute pentru anul de referință, se includ și costurile aferente lucrărilor din programul anului de referință care din cauze obiective sunt realizate în primul an al perioadei de reglementare p+1 în interiorul termenului de recuperare prevăzut în Procedura privind investițiile.	În situații specifice de funcționare în care este prioritar obiectivul asigurării unui grad de disponibilitate a RET ridicat din rațiuni care țin de adecvanța resurselor, respectiv siguranța alimentării consumului și a funcționării în ansamblu a SEN, există posibilitatea apariției necesității ca OTS să amâne acordarea de retrageri pentru anumite elemente de rețea care erau programate anterior pentru retragere în vederea efectuării de lucrări de mentenanță. Conform prevederilor referitoare la mentenanța rețelei din cadrul Procedurii privind investițiile, în situații justificate OTS are posibilitatea de a recupera în primele șase luni ale anului următor lucrările din programul anului curent care au fost amânate din motive obiective. Totodată, în metodologia de stabilire a tarifului de transport aplicabilă în perioada de reglementare IV este prevăzută posibilitatea amânării aplicării corecției anuale a costurilor cu mentenanța, cu condiția realizării de către OTS în anul următor a lucrărilor amânate. Corelând prevederile referitoare la mentenanță cuprinse în metodologia tarifară și în procedura de investiții, considerăm că includerea în valoarea anului de referință a valorii lucrărilor recuperate în primele șase luni ale anului următor asigură stabilirea dimensiunii corecte a valorii mentenanței pentru anul de referință.	Se acceptă parțial. Se reformulează și se completează Articolul 33 (1) Valoarea prognozată a costurilor de operare și mentenanță controlabile supuse eficienței prevăzută la art. 32 cu mentenanța se stabilește de ANRE având în vedere valoarea medie a costurilor estimate/realizate pentru/în perioada de reglementare anterioară, care îndeplinesc condițiile de includere în venitul reglementat conform prevederilor prezentei metodologii, exprimată în termeni reali ai anului de referință. Articolul 34 (1) La solicitarea OTS însoțită de documente justificative, ANRE poate accepta o majorare a valorii prognozate a costurilor de operare și mentenanță controlabile supuse eficienței prevăzută la art. 33, datorată creșterii complexității sau volumului de lucrări prognozate comparativ cu perioada de reglementare anterioară. (2) În vederea justificării valorii costurilor solicitate conform prevederilor alin. (1), OTS trebuie să prezinte un document justificativ din care să rezulte lucrările de mentenanță majoră prognozate pentru perioada de reglementare p+1.
4.	Art. 35	Până la data de 15 ianuarie a fiecărui an OTS transmite la ANRE prognoza de costuri de operare și mentenanță controlabile supuse eficienței, aprobate la începutul perioadei de reglementare pentru anul respectiv, defalcat pe categoriile Costuri cu mentenanța și Alte costuri.	Până la data de 1 martie a fiecărui an OTS transmite la ANRE prognoza de costuri de operare și mentenanță controlabile supuse eficienței, aprobate la începutul perioadei de reglementare pentru anul respectiv, defalcat pe categoriile Costuri cu mentenanța și Alte costuri.	Pentru corelare cu prevederile Procedurii de investiții și cu procesul intern OTS de planificare bugetară anuală (la data de 15 ianuarie procesul construcției bugetare anuale este în curs), propunem ca termenul pentru defalcarea pe categoriile Costuri cu mentenanța și Alte costuri să fie stabilit la 1 martie (data limită pentru depunerea la ANRE a planului anual de mentenanță).	Se acceptă.
5.	Art. 39	Următoarele costuri de operare și mentenanță sunt considerate necontrolabile: a) costuri rezultate din plata impozitelor, redevențelor, taxelor și vărsămintelor asimilate, stabilite conform reglementărilor legale în vigoare sau de către autoritățile centrale și locale, inclusiv cele rezultate din regularizarea taxelor legale privind mijloacele fixe, înregistrate după punerea în funcțiune a acestora și care nu au fost capitalizate; b) costuri reglementate privind cheltuieli speciale; c) contribuții aferente fondului de salarii, conform obligațiilor și în limita valorilor/procentelor stabilite prin acte normative intrate în vigoare în timpul perioadei de reglementare, suplimentar față de cele stabilite prin legislația primară în vigoare la începutul perioadei de reglementare; d) costuri extraordinare apărute în cazuri excepționale (de exemplu: război, cutremur,	Următoarele costuri de operare și mentenanță sunt considerate necontrolabile: a) costuri rezultate din plata impozitelor, redevențelor, taxelor și vărsămintelor asimilate, stabilite conform reglementărilor legale în vigoare sau de către autoritățile centrale și locale, inclusiv cele rezultate din regularizarea taxelor legale privind mijloacele fixe, înregistrate după punerea în funcțiune a acestora și care nu au fost capitalizate; b) costuri reglementate privind cheltuieli speciale; c) contribuții aferente fondului de salarii, conform obligațiilor și în limita valorilor/procentelor stabilite prin acte normative intrate în vigoare în timpul perioadei de reglementare, suplimentar față de cele stabilite prin legislația primară în vigoare la începutul perioadei de reglementare; d) costuri extraordinare apărute în cazuri excepționale (de exemplu: război, cutremur, acte teroriste) sau ca		

Nr crt	Art.	Text propus ANRE	Propunere TEL	Observații/justificări	Rezoluție ANRE
				licitație a capacității de racordare a centralelor electrice la rețelele electrice publice, platforma informatică a pieței congestiilor în rețelele de transport și distribuție a energiei electrice). Și în cazul acestor platforme informatice există posibilitatea ca, ulterior investiției inițiale, să apară necesitatea implementării unor modificări în ceea ce privește modul de funcționare a acestor platforme, modificări determinate chiar de schimbări ale cadrului de reglementare emis de ANRE. În aceste condiții este necesară tratarea corespunzătoare a acestor investiții și din punctul de vedere al recunoașterii în tarif a costurilor cu realizarea activelor inclusiv a costului de finanțare, mecanismul recunoașterii investiției în BAR fiind singurul potrivit acestui scop. A se vedea și observațiile din anexa observații generale de fond punctul A.3 2. Referitor la cheltuielile aferente implementării regulamentelor europene din domeniul energiei electrice Propunem introducerea în nomenclatura costurilor de operare și mentenanță necontrolabile a unei poziții distincte dedicate acestor cheltuieli (a se vedea observația de la art. 39)	Idem art. 39.
7.	Art. 48	(9) Nu se includ în BAR cheltuielile ulterioare aferente unei aplicații informatice existente, care reprezintă update, upgrade, actualizări baze de date.	(9)Nu se includ în BAR cheltuielile ulterioare aferente unei aplicații informatice existente de natura dotărilor , care reprezintă update, upgrade, actualizări baze de date.	Reformulare corelată cu explicațiile de la art. 40, alin.(2) A se vedea și observațiile din anexa observații generale de fond punctul A.3	Se acceptă cu reformulare. ”(9) Nu se includ în BAR cheltuielile ulterioare aferente unei aplicații informatice existente de natura dotărilor, care reprezintă actualizări ale aplicațiilor sau actualizări ale bazelor de date.”
8.	Art. 49	(1) Activele din categoria dotări care nu înlocuiesc alte active de același tip sunt recunoscute în BAR numai dacă OTS demonstrează prin analiza cost-beneficiu că pentru durata de viață reglementată a activelor respective, valoarea costurilor de capital: amortizarea și rentabilitatea este mai mică decât valoarea reducerii de costuri de operare și mentenanță controlabile. (2)În situația în care condiția de la alin. (1) este îndeplinită, reducerea de costuri de operare și mentenanță controlabile este considerată câștig de eficiență, în fiecare an începând cu data punerii în funcțiune până la sfârșitul perioadei de reglementare.	Propunem eliminarea articolului.	Fiecare investiție are la bază o notă de fundamentare din care reiese necesitatea și utilitatea realizării ei. Considerăm că realizarea unei analize cost-beneficiu din care să reiasă reducerea de costuri, pentru categoria de investiții dotări nu trebuie să condiționeze includerea acestora în BAR A se vedea observațiile din anexa observații generale de fond punctul A.4	Nu se acceptă. Se reformulează. ”Art. 49 (1) Activele din categoria dotări pentru care cheltuielile au fost recunoscute la fundamentare în cadrul cheltuielilor de operare și mentenanță sunt recunoscute în BAR numai dacă OTS demonstrează prin analiza cost-beneficiu că pentru durata de viață reglementată a activelor respective, valoarea costurilor de capital: amortizarea și rentabilitatea este mai mică decât valoarea reducerii de costuri de operare și mentenanță controlabile. (2) În situația în care condiția de prevăzută la alin. (1) este îndeplinită, reducerea de costuri de operare și mentenanță controlabile este considerată câștig de eficiență, în fiecare an începând cu data punerii în funcțiune până la sfârșitul perioadei de reglementare.”
9.	Art. 60	Pentru încurajarea investițiilor în RET, în situația în care valoarea investițiilor în rețea incluse în plan și realizate în anul t -1 din surse proprii depășește valoarea minimă obligatorie pentru investițiile realizate în RET în anul t-1 din surse proprii, ANRE aplică la valoarea acestei depășiri un stimulent în valoare de un punct procentual peste rata reglementată a rentabilității aprobate conform prevederilor art. 66.	Pentru încurajarea investițiilor în RET, în situația în care valoarea investițiilor în rețea incluse în plan și realizate în ~~anul t-1~~ perioada de reglementare p din surse proprii depășește valoarea minimă obligatorie pentru investițiile realizate în RET în ~~anul t-1~~ în perioada de reglementare p din surse proprii, ANRE aplică la valoarea acestei depășiri un stimulent în valoare de un punct procentual peste rata reglementată a rentabilității aprobate conform prevederilor art. 66.	Idem Definitii - valoarea minimă obligatorie pentru investiții Propunem ca valoarea minimă obligatorie pentru investițiile realizate în rețeaua electrică de transport (RET) din surse proprii să fie stabilită la nivelul perioadei de reglementare, corelat cu prevederile Procedurii de investiții care a fost modificată în acest sens (cu impunerea unui volum minim de investiții la nivelul întregii perioade de reglementare și nu la nivelul fiecărui an al perioadei de reglementare). Având în vedere specificul investițiilor în rețeaua electrică de transport, calendarul realizării și finalizării investițiilor are constrângeri inerente din procesul de planificare și implementare/execuție care nu fac posibilă respectarea în fiecare an a îndeplinirii volumului valoric minim de investiții cu PIF.	Se acceptă modificare. Se reformulează prevederea corelat cu definițiile introduse la art. 6 privind valoarea minimă obligatorie. Se completează corelativ și art. 56 cu alin. 3 privind investițiile suplimentare. Condiția realizării investițiilor în rețea la nivelul amortizării pentru perioada de reglementare asigură orientarea OTS către o capitalizare corespunzătoare. Măsura este convergentă cu solicitările OTS privind aprobarea unui nivel investițional foarte ridicat pentru următoarea perioadă, ținând cont de starea rețelei, cerințele prevăzute în documentele de politică energetică europene și naționale. Planurile de dezvoltare transmise de OTS pentru următorii zece ani sunt în acord cu această măsură.

Nr crt	Art.	Text propus ANRE	Propunere TEL	Observații/justificări	Rezoluție ANRE
10.	Art. 62	<p>(1) Valoarea ratei reglementate a rentabilității aprobate conform prevederilor art. 66 se majorează sau se diminuează cu 0,5 puncte procentuale, în funcție de nivelul de performanță realizat de OTS cu privire la dezvoltarea unei rețele inteligente care să promoveze eficiența energetică și integrarea energiei produse din surse regenerabile, în raport cu valorile setului de indicatori aprobat de ANRE.</p> <p>(2) Evaluarea nivelului de performanță prevăzut la alin. (1) se realizează anual, începând cu anul 3 pentru primii 2 ani ai perioadei de reglementare. În funcție de rezultatele evaluării, ANRE poate lua măsuri suplimentare, inclusiv modificarea unor prevederi metodologice în timpul perioadei de reglementare.</p>		Reiterăm observația că setul de indicatori de performanță care va sta la baza aplicării acestui mecanism (setul de indicatori, definirea fiecărui indicator, modul de evaluare a fiecărui indicator și a performanței generale a operatorului etc.) ar trebui să facă obiectul unei consultări prealabile cu OTS. De asemenea, considerăm că este necesar ca setul de indicatori și modalitatea de evaluare să fie stabilite până la începutul anului 2025. Chiar dacă prima evaluare în baza acestor indicatori va fi realizată de ANRE în al treilea an al perioadei de reglementare (2027), această evaluare va viza primii doi ani deci și anul 2025.	<p>ANRE este în plin proces de stabilire a setului de indicatori de performanță urmând ca la finalizarea documentului de discuție, acesta să fie supus consultării publice. (consultării OR).</p> <p>Pentru claritatea textului alin. (2) și (3) se reformulează.</p> <p>(2) Evaluarea nivelului de performanță prevăzut la alin. (1) realizat de OTS în anul t-1 se efectuează în anul t.</p> <p>(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), evaluarea nivelului de performanță realizat în primul an al perioadei a V-a de reglementare se efectuează în al treilea an al acestei perioade de reglementare.</p>
11.	Art. 74	<p>Veniturile obținute din alte activități care utilizează resursele recunoscute pentru desfășurarea serviciului de transport aferente unui an t al perioadei de reglementare p+1 (V(t)(AA)) cuprind: venituri din utilizarea SEN pentru schimburile de energie electrică programate cu țările perimetrice, venituri din energie electrică reactivă, venituri din ajutoare de urgență/avarie între OTS-uri, venituri din comercializarea excedentului de capacitate de fibră optică, venituri din alte prestații, alte venituri de exploatare (cu excepția veniturilor obținute din dezmembrări nevalorificate, a celor înregistrate în contabilitate la nivelul cheltuielilor cu amortizarea mijloacelor fixe realizate din contribuții financiare, a celor provenite din valorificarea bunurilor aparținând domeniului public al statului, a celor rezultate din anularea provizioanelor și a celor provenite din recuperarea cheltuielilor de judecată și a altor cheltuieli asociate).</p> <p>(2) Veniturile care se realizează din utilizarea SEN pentru schimburile de energie electrică programate cu țările perimetrice se obțin prin aplicarea tarifului reglementat pentru schimburile de energie electrică cu țările perimetrice, potrivit Mecanismul de compensare a efectelor utilizării rețelelor electrice de transport pentru tranzite de energie electrică între Operatorii de Transport și de Sistem în conformitate cu prevederile art. 49 din Regulamentul (UE) nr. 2019/943 și ale Regulamentului (UE) nr. 838/2010.</p> <p>(3) Tariful reglementat aferent utilizării SEN pentru schimburile de energie electrică programate cu țările perimetrice prevăzut la alin. (2) se stabilește de ENTSO-E.</p>	<p>Veniturile obținute din alte activități care utilizează resursele recunoscute pentru desfășurarea serviciului de transport aferente unui an t al perioadei de reglementare p+1 (V(t)(AA)) cuprind: venituri din utilizarea SEN pentru schimburile de energie electrică programate cu țările perimetrice, venituri din energie electrică reactivă, venituri din ajutoare de urgență/avarie între OTS-uri, venituri din comercializarea excedentului de capacitate de fibră optică, venituri din alte prestații, alte venituri de exploatare (cu excepția veniturilor obținute din dezmembrări nevalorificate, a celor înregistrate în contabilitate la nivelul cheltuielilor cu amortizarea mijloacelor fixe realizate din contribuții financiare, a celor provenite din valorificarea bunurilor aparținând domeniului public al statului, a celor rezultate din anularea provizioanelor și a celor provenite din recuperarea cheltuielilor de judecată și a altor cheltuieli asociate) precum și a veniturilor din despăgubiri, amenzi si penalități provenite ca urmare a recuperării unor sume plătite anterior autorităților statului român conform sentințelor judecătorești.</p> <p>(2) Veniturile care se realizează din utilizarea SEN pentru schimburile de energie electrică programate cu țările perimetrice se obțin prin aplicarea tarifului reglementat pentru schimburile de energie electrică cu țările perimetrice, potrivit Mecanismul de compensare a efectelor utilizării rețelelor electrice de transport pentru tranzite de energie electrică între Operatorii de Transport și de Sistem în conformitate cu prevederile art. 49 din Regulamentul (UE) nr. 2019/943 și ale Regulamentului (UE) nr. 838/2010.</p> <p>(3) Tariful reglementat aferent utilizării SEN pentru schimburile de energie electrică programate cu țările perimetrice prevăzut la alin. (2) se stabilește de ENTSO-E.</p>	<p>Pe lângă veniturile rezultate din anularea provizioanelor (prin reluare la venituri) există și veniturile rezultate din anularea deprecierilor de active. Mecanismul de anulare a deprecierilor este similar celui de la provizioane. De altfel, în raportare conform machetei M1 din Ghid aceste venituri din anularea deprecierilor sunt raportate împreună cu veniturile din anularea provizioanelor în cadrul capitolului XI Venituri din provizioane.</p> <p>Solicităm ca și sumele recuperate în instanță să fie incluse la excepții (ex: sumele recuperate în instanță de la statul român provenite din măsuri de executare stabilite si aplicate anterior de instituții ale statului care au fost anulate ulterior).</p>	Se acceptă. Se completează art. 74.
12.	Art. 81	(1)Anual, ANRE efectuează corecția veniturilor reglementate nonCPT (KV_nonCPT) datorată următoarelor elemente:	(1) Anual, ANRE efectuează corecția veniturilor reglementate nonCPT (KV_nonCPT) datorată următoarelor elemente:		

Nr crt	Art.	Text propus ANRE	Propunere TEL	Observații/justificări	Rezoluție ANRE
		<p>a) variației cantității de energie electrică extrasă din rețele, realizate față de cea prognozată;</p> <p>b) modificării anuale a costurilor de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele prevăzute la lit.c) - e), realizate și acceptate față de cele prognozate;</p> <p>c) modificării anuale a costurilor controlabile cu lucrările de mentenanță, altele decât cele prevăzute la lit. d) realizate și acceptate față de cele prognozate;</p> <p>d) modificării anuale a costurilor controlabile cu personalul prevăzute la art. 27 lit. i), k - m) realizate și acceptate față de cele prognozate.</p> <p>e) modificării anuale a costurilor controlabile efectuate în scop de cercetare-dezvoltare realizate și acceptate față de cele prognozate;</p> <p>f) modificării anuale a costurilor de operare și mentenanță necontrolabile realizate și acceptate față de cele prognozate;</p> <p>g) modificării anuale a costurilor datorate transportului de energie electrică între OTS-uri realizate și acceptate față de cele prognozate;</p> <p>h) modificării anuale a altor venituri obținute prin utilizarea resurselor recunoscute pentru desfășurarea serviciului de transport realizate și acceptate față de cele prognozate;</p> <p>i) realizării programului de investiții aprobat;</p> <p>j) valoarea veniturilor realizate din tarifarea energiei electrice extrase din rețele care depășește valoarea obținută prin</p> <p>(2) Modificarea valorilor anuale ale veniturilor liniarizate datorită aplicării corecțiilor nu implică recalcularea factorului X(final,liniar).</p>	<p>a) variației cantității de energie electrică extrasă din rețele, realizate față de cea prognozată;</p> <p>b) modificării anuale a costurilor de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele prevăzute la lit.c) - e), realizate și acceptate față de cele prognozate;</p> <p>c) modificării anuale a costurilor controlabile cu lucrările de mentenanță, altele decât cele prevăzute la lit. d) realizate și acceptate față de cele prognozate;</p> <p>d) modificării anuale a costurilor controlabile cu personalul prevăzute la art. 27 lit. i), k - m) realizate și acceptate față de cele prognozate.</p> <p>e) modificării anuale a costurilor controlabile efectuate în scop de cercetare-dezvoltare realizate și acceptate față de cele prognozate;</p> <p>f) modificării anuale a costurilor de operare și mentenanță necontrolabile realizate și acceptate față de cele prognozate;</p> <p>g) modificării anuale a costurilor datorate transportului de energie electrică între OTS-uri realizate și acceptate față de cele prognozate;</p> <p>h) modificării anuale a altor venituri obținute prin utilizarea resurselor recunoscute pentru desfășurarea serviciului de transport realizate și acceptate față de cele prognozate;</p> <p>i) realizării programului de investiții aprobat;</p> <p>j) diferența dintre valoarea veniturilor realizate din tarifarea energiei electrice extrase din rețele și valoarea obținută prin aplicarea tarifului de extragere a energiei electrice din rețele aprobat la cantitatea de energie realizată.</p> <p>(2) Modificarea valorilor anuale ale veniturilor liniarizate datorită aplicării corecțiilor nu implică recalcularea factorului X(final,liniar).</p>	<p>Diferențele dintre veniturile realizate din tarifarea energiei electrice înregistrate în contabilitate și valoarea obținută prin aplicarea tarifului aprobat la cantitatea de energie realizată, pot fi în ambele sensuri (diferențe pozitive sau diferențe negative). Aceste diferențe au la bază rectificări ex-post, în plus sau în minus, ale cantităților facturate inițial. Astfel de rectificări se realizează prin ajustarea facturii curente a titularului de contract de transport și pot apărea după închiderea situațiilor contabile anuale. În astfel de cazuri, rectificarea are impact în alt an financiar, de regulă în anul imediat următor. Având în vedere cele prezentate, considerăm că la corecție trebuie să se țină cont în mod nediscriminatoriu de aceste diferențe, indiferent de semnul lor.</p>	<p>Se acceptă cu reformulare.</p> <p>”j) diferenței dintre valoarea venitului obținută prin aplicarea tarifului de extragere a energiei electrice din rețele aprobat la cantitatea de energie extrasă din rețele realizată și valoarea venitului realizat din tarifarea energiei electrice extrasă din rețele înregistrată în evidențele contabile ale OTS.”</p> <p>Tratament similar aplicat și în perioada a IV-a de reglementare.</p>
13.	Art. 84	<p>Prevederile art. 83 referitoare la corecția anuală datorată variației cantităților de energie electrică extrasă din rețele față de cele prognozate și prevederile art. 81 lit. j) referitoare la corecția veniturilor realizate din energia electrică extrasă din rețele care depășește valoarea obținută prin aplicarea componentei tarify aferente venitului reglementat nonCPT la cantitatea de energie electrică extrasă din rețele realizată se aplică distinct și în mod similar pentru venitul reglementat nonCPT, venitul reglementat CPT și venitul reglementat CPT suplimentar</p>	<p>Prevederile art. 83 referitoare la corecția anuală datorată variației cantităților de energie electrică extrasă din rețele față de cele prognozate și prevederile art. 81 lit. j) referitoare la corecția diferenței dintre veniturile realizate din energia electrică extrasă din rețele și valoarea obținută prin aplicarea componentei tarify aferente venitului reglementat nonCPT la cantitatea de energie electrică extrasă din rețele realizată se aplică distinct și în mod similar pentru venitul reglementat nonCPT, venitul reglementat CPT și venitul reglementat CPT suplimentar capitalizat.</p>	Idem art. 81	Idem art. 81

Nr crt	Art.	Text propus ANRE	Propunere TEL	Observații/justificări	Rezoluție ANRE
		capitalizat.			
14.	Art. 87	<p>(1) Prin derogare de la prevederile art. 86, în cazul în care valoarea realizată și acceptată în urma analizei efectuate de ANRE conform prezentei metodologii este mai mare decât valoarea prognozată, valoarea recunoscută este limitată la valoarea prognozată, pentru fiecare din următoarele categoriile de costuri controlabile:</p> <p>a)costuri cu lucrările de mentenanță, altele decât cele de personal; b)costuri legate de personal; c)costuri de operare și mentenanță efectuate în scop de cercetare-dezvoltare și d)alte costuri controlabile decât cele prevăzute la lit. a) - c).</p> <p>(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), începând cu perioada a V-a de reglementare, în cazul în care valoarea realizată și acceptată în urma analizei efectuate de ANRE conform prezentei metodologii pentru costurile prevăzute la alin. (1) lit. b), pentru un an t este mai mare decât valoarea prognozată datorită internalizării unei activități, valoarea recunoscută poate depăși valoarea prognozată, în limita valorii cheltuielilor corespunzătoare efectuării acestora cu terții, înregistrată de OTS în anul anterior celui în care a avut loc internalizarea.</p> <p>(3) În situația prevăzută la alin. (2), OTS trebuie să prezinte ANRE beneficiile internalizării, inclusiv valoarea reducerii de costuri din categoria Alte costuri de operare și mentenanță controlabile obținute/estimate până la sfârșitul perioadei de reglementare.</p> <p>(4)Reducerea de costuri aferentă internalizării unei activități prevăzută la alin. (2) se consideră câștig de eficiență.</p> <p>(5) Prin excepție de la prevederile alin. (1), începând cu perioada a V-a de reglementare, în cazul în care valoarea realizată și acceptată în urma analizei efectuate de ANRE conform prezentei metodologii pentru costurile prevăzute la alin. (1) lit. b), pentru un an t este mai mare decât valoarea prognozată datorită creșterii complexității sau volumului de lucrări de mentenanță și OTS justifică cu documente necesitatea unor costuri mai mari, valoarea recunoscută poate depăși prognoza cu maxim 10%.</p>	<p>(1) Prin derogare de la prevederile art. 86, în cazul în care valoarea realizată și acceptată în urma analizei efectuate de ANRE conform prezentei metodologii este mai mare decât valoarea prognozată, valoarea recunoscută este limitată la valoarea prognozată, pentru fiecare din următoarele categoriile de costuri controlabile:</p> <p>a)costuri cu lucrările de mentenanță, altele decât cele de personal; b)costuri legate de personal; c)costuri de operare și mentenanță efectuate în scop de cercetare-dezvoltare și d)alte costuri controlabile decât cele prevăzute la lit. a) - c).</p> <p>(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), începând cu perioada a V-a de reglementare, în cazul în care valoarea realizată și acceptată în urma analizei efectuate de ANRE conform prezentei metodologii pentru costurile prevăzute la alin. (1) lit. a), pentru un an t este mai mare decât valoarea prognozată datorită internalizării unei activități, valoarea recunoscută poate depăși valoarea prognozată, în limita valorii cheltuielilor corespunzătoare efectuării acestora cu terții, înregistrată de OTS în anul anterior celui în care a avut loc internalizarea.</p> <p>(3) În situația prevăzută la alin. (2), OTS trebuie să prezinte ANRE beneficiile internalizării, inclusiv valoarea reducerii de costuri din categoria Alte costuri de operare și mentenanță controlabile obținute/estimate până la sfârșitul perioadei de reglementare.</p> <p>(4)Reducerea de costuri aferentă internalizării unei activități prevăzută la alin. (2) se consideră câștig de eficiență.</p> <p>(5) Prin excepție de la prevederile alin. (1), începând cu perioada a V-a de reglementare, în cazul în care valoarea realizată și acceptată în urma analizei efectuate de ANRE conform prezentei metodologii pentru costurile prevăzute la alin. (1) lit. a), pentru un an t este mai mare decât valoarea prognozată datorită creșterii complexității sau volumului de lucrări de mentenanță și OTS justifică cu documente necesitatea unor costuri mai mari, valoarea recunoscută poate depăși prognoza cu maxim 20%.</p>	<p>Propunem stabilirea la 20% a procentului cu care valoarea recunoscută poate depăși prognoza aprobată a costurilor cu mentenanță. Volumul suplimentar de lucrări de mentenanță majoră în RET planificate a fi realizate în a cincea perioadă de reglementare (conform planificării preliminară a mentenanței RET 2025-2029 care a fost transmisă anterior la ANRE) se traduce într-o valoare semnificativ mai mare a programului de mentenanță în următorii ani față de anul de referință. Precizăm că deși o parte a componentei majore a programului de mentenanță RET se referă la LEA care se pot încadra în categoria elementelor de rețea cu o contribuție semnificativă la capacitatea de interconexiune transfrontalieră, o parte importantă a programului se referă la linii care nu se încadrează în categoria respectivă. Pentru acestea din urmă nu se pot utiliza veniturile din alocarea capacității de interconexiune transfrontalieră, prin urmare singura sursă de acoperire a cheltuielilor respective este tariful reglementat de transport.</p>	<p>Art. 87 se reformulează:</p> <p>(1) Prin derogare de la prevederile art. 86, în cazul în care valoarea realizată și acceptată în urma analizei efectuate de ANRE conform prezentei metodologii este mai mare decât valoarea prognozată, valoarea recunoscută este limitată la valoarea prognozată, pentru fiecare din următoarele categoriile de costuri controlabile:</p> <p>a)costuri cu lucrările de mentenanță, altele decât cele de personal; b)costuri legate de personal; c)costuri de operare și mentenanță efectuate în scop de cercetare-dezvoltare și d)alte costuri controlabile decât cele prevăzute la lit. a) - c).</p> <p>(2) În cazul în care valoarea costurilor cu lucrările de mentenanță în rețelele electrice altele decât cele de personal, realizate în anul t-1 este mai mică decât valoarea prognozată la începutul perioadei de reglementare, la solicitarea întemeiată a OTS, ANRE amână pentru anul t aplicarea corecției aferente nerealizării costurilor de mentenanță aferente anului t-1.</p> <p>(3) În situația prevăzută la alin. (2), OTS are obligația să realizeze în anul t costurile amânate din anul t-1.</p> <p>(4) Prevederile alin. (2) se aplică numai în situația în care anii respectivi fac parte din aceeași perioadă de reglementare.</p>

Nr crt	Art.	Text propus ANRE	Propunere TEL	Observații/justificări	Rezoluție ANRE
			(6) În cazul în care valoarea costurilor cu lucrările de mentenanță în rețelele electrice altele decât cele de personal, realizate în anul t-1 este mai mică decât valoarea prognozată la începutul perioadei de reglementare, la solicitarea întemeiată a OTS, ANRE amână pentru anul t aplicarea corecției aferente nerealizării costurilor de mentenanță aferente anului t-1, cu suplimentarea valorii prognozate aferente anului t cu diferența dintre valoarea prognozată și valoarea realizată în anul t-1.	Propunem menținerea prevederii din metodologia actuală care permite amânarea calculării și aplicării corecției la costurile de mentenanță, în mod corelat cu prevederile Procedurii de investiții prin care este stabilită posibilitatea recuperării de către operator în anul următor a lucrărilor de mentenanță amânate din motive obiective.	
15.	Art. 94	Costurile realizate cu ajutoarele de urgență/avarie între OTS-uri sunt considerate în venitul reglementat în conformitate cu prevederile reglementărilor specifice elaborate în baza prevederilor art. 18 din Regulamentul (UE) 2017/2195 și se recunosc ex-post la nivelul rezultat în urma analizei datelor, informațiilor și documentelor justificative transmise.	Costurile realizate cu ajutoarele de urgență/avarie între OTS-uri sunt considerate în venitul reglementat în conformitate cu prevederile contractelor de ajutor de urgență/avarie încheiate de OTS cu operatorii de transport și sistem din țările vecine și cu reglementările specifice elaborate în baza prevederilor art. 18 din Regulamentul (UE) 2017/2195 și se recunosc ex-post la nivelul rezultat în urma analizei datelor, informațiilor și documentelor justificative transmise.		Se acceptă. Se completează art. 94.
16.	Art. 103	Prețul mediu de achiziție a energiei electrice pentru asigurarea CPT reglementat prognozat pentru perioada de reglementare p+1 se determină ca medie a prețurilor de achiziție realizate de operatorii de rețea (operatorii de distribuție și OTS) pe o perioadă de 2 semestre consecutive încheiate, anterioare perioadei de reglementare p+1, recalculate prin limitarea dezechilibrelor pozitive și negative la 5% din cantitatea de energie electrică pentru acoperirea CPT.	Prețul mediu de achiziție a energiei electrice pentru asigurarea CPT reglementat prognozat pentru perioada de reglementare p+1 se determină ca medie a prețurilor medii lunare din piața centralizată cu livrare la termen administrată de OPCOM pe o perioadă de 2 semestre consecutive încheiate, anterioare perioadei de reglementare p+1, ~~recalculate prin limitarea dezechilibrelor pozitive și negative la 5% din cantitatea de energie electrică pentru acoperirea CPT.~~	Propunem ca prețul de referință al energiei electrice utilizat la determinarea prognozei costului CPT în RET (art. 103 din proiectul metodologiei) să fie stabilit ca medie a prețurilor lunare din contractele cu livrare la termen încheiate de toți participanții pe piața centralizată a energiei electrice administrată de OPCOM (unde nu sunt incluse tranzacțiile realizate în cadrul MACEE). Media va fi calculată pe perioada propusă în proiectul metodologiei, respectiv ultimele două semestre consecutive încheiate (sem II 2023 și sem I 2024). Precizăm că în perioada respectivă, compusă din sem II 2023 și sem I 2024, a funcționat mecanismul MACEE care a permis operatorilor de rețea să achiziționeze o parte importantă din cantitatea de energie electrică necesară pentru acoperirea CPT la un preț fix de 450 lei/MWh, în cursul anului 2024 acest preț fiind coborât la 400 lei/MWh pentru 50% din cantitatea de referință achiziționată de operatorii de rețea prin acest mecanism. Având în vedere că în conformitate cu prevederile legale mecanismul MACEE va înceta să funcționeze la sfârșitul anului 2024, prețul mediu de achiziție calculat într-o perioadă în care MACEE a funcționat nu este relevant pentru perioada post-MACEE. Astfel, consideram că un reper relevant pentru perioada respectivă este dat de prețul mediu din piața centralizată la termen administrată de OPCOM, care nu cuprinde și nu este influențat de tranzacțiile realizate în cadrul MACEE.	Se reformulează și se completează. ”Art. 103 Prețul mediu de achiziție a energiei electrice pentru asigurarea CPT reglementat prognozat pentru perioada de reglementare p+1 se determină ca minim între: - media prețurilor de achiziție realizate de toți OD într-o perioadă de 12 luni care include ultimele două semestre încheiate, recalculate prin limitarea dezechilibrelor pozitive și negative la 5% din cantitatea de energie electrică pentru acoperirea CPT și - prețul mediu de achiziție realizat de OTS pentru aceeași perioadă recalculat prin limitarea dezechilibrelor pozitive și negative la 5% din cantitatea de energie electrică pentru acoperirea CPT. Ar. 159 Pentru perioada a V-a de reglementare, prețul de referință prevăzut la art. 103 se determină ca minim între: media prețurilor de achiziție realizate de toți OD într-o perioadă de 12 luni care include ultimele două semestre încheiate, recalculate cu eliminarea cantităților și prețurilor corespunzătoare tranzacțiilor privind achiziția de energie electrică pentru acoperirea CPT încheiate prin MACEE și prețul mediu de achiziție realizat de OTS pentru aceeași perioadă recalculat cu eliminarea cantităților și prețurilor corespunzătoare tranzacțiilor privind achiziția de energie electrică pentru acoperirea CPT

Nr crt	Art.	Text propus ANRE	Propunere TEL	Observații/justificări	Rezoluție ANRE
					încheiate prin MACEE. ”
17.	Art. 107	<p>Anual, ANRE efectuează corecția veniturilor reglementate CPT (KV_CPT) datorată:</p> <p>a) modificării cantităților și prețului de achiziție pentru CPT reglementat față de cele prognozate (KC_CPT_P și KC_CPT_C);</p> <p>b) modificării anuale a costurilor cu eliminarea congestiilor realizate față de cele prognozate (KC_CON);</p> <p>c) variația cantităților anuale de energie electrică introdusă în rețeaua de transport, respectiv după caz în rețelele de distribuție a energiei electrice de producători față de cele prognozate (KV_Qi);</p> <p>d) variația cantităților anuale de energie electrică extrasă din rețele față de cele prognozate (KV_QE);</p> <p>f) veniturilor realizate din tarifarea energiei electrice introdusă în rețeaua de transport, respectiv, după caz, în rețelele de distribuție a energiei electrice, care depășește valoarea obținută prin aplicarea componentelor tarifare CPT care se recuperează de la producători aprobate la cantitatea de energie realizată;</p> <p>g) veniturilor realizate din tarifarea energiei electrice extrase din rețele, care depășește valoarea obținută prin aplicarea componentelor tarifare nonCPT și CPT care se recuperează de la clienții serviciului de transport al energiei electrice aprobat la cantitatea de energie realizată.</p>	<p>Anual, ANRE efectuează corecția veniturilor reglementate CPT (KV_CPT) datorată:</p> <p>a) modificării cantităților și prețului de achiziție pentru CPT reglementat față de cele prognozate (KC_CPT_P și KC_CPT_C);</p> <p>b) modificării anuale a costurilor cu eliminarea congestiilor realizate față de cele prognozate (KC_CON);</p> <p>c) variația cantităților anuale de energie electrică introdusă în rețeaua de transport, respectiv după caz în rețelele de distribuție a energiei electrice de producători față de cele prognozate (KV_Qi);</p> <p>d) variația cantităților anuale de energie electrică extrasă din rețele față de cele prognozate (KV_QE);</p> <p>f) diferența dintre veniturile realizate din tarifarea energiei electrice introdusă în rețeaua de transport, respectiv, după caz, în rețelele de distribuție a energiei electrice și valoarea obținută prin aplicarea componentelor tarifare CPT care se recuperează de la producători aprobate la cantitatea de energie realizată;</p> <p>g) diferența dintre veniturile realizate din tarifarea energiei electrice extrase din rețele și valoarea obținută prin aplicarea componentelor tarifare nonCPT și CPT care se recuperează de la clienții serviciului de transport al energiei electrice aprobat la cantitatea de energie realizată.</p>	<p>Diferențele dintre veniturile realizate din tarifarea energiei electrice înregistrate în contabilitate și valoarea obținută prin aplicarea tarifului aprobat la cantitatea de energie realizată, pot fi în ambele sensuri (diferențe pozitive sau diferențe negative). Aceste diferențe au la bază rectificări ex-post, în plus sau în minus, ale cantităților facturate inițial. Astfel de rectificări se realizează prin ajustarea facturii curente a titularului de contract de transport și pot apărea după închiderea situațiilor contabile anuale. În astfel de cazuri, rectificarea are impact în alt an financiar, de regulă în anul imediat următor. Având în vedere cele prezentate, considerăm că la corecție trebuie să se țină cont în mod nediscriminatoriu de aceste diferențe, indiferent de semnul lor.</p>	Idem art. 81.
18.	Art. 108	<p>(1) În cadrul corecției anuale aferente CPT reglementat prevăzute la art.107 lit. a) se au în vedere:</p> <p>a) diferențele de cantități de CPT realizate datorită modificării cantităților de energie electrică introdusă în RET, în limita cpt reglementat, față de cele aprobate la începutul perioadei de reglementare;</p> <p>b) diferențele dintre prețul mediu al CPT realizat recunoscut și cel prognozat.</p> <p>(2) Cantitatea de CPT (MWh) realizată recunoscută de ANRE pentru anul t-1 este egală cu minimul dintre:</p> <p>produsul dintre cantitatea de energie electrică introdusă în RET realizată și ținta de CPT reglementat (%) pentru anul t-1;</p> <p>produsul dintre cantitatea de energie electrică introdusă în RET realizată și procentul de CPT realizat în anul t-1 (%).</p> <p>(3) Prețul mediu al energiei electrice pentru asigurarea CPT reglementat recunoscut de ANRE pentru anul t-1 este egal cu minimul dintre prețul realizat de OTS și un preț de referință determinat ca medie a prețurilor</p>	<p>(1) În cadrul corecției anuale aferente CPT reglementat prevăzute la art.107 lit. a) se au în vedere:</p> <p>a) diferențele de cantități de CPT realizate datorită modificării cantităților de energie electrică introdusă în RET, în limita cpt reglementat, față de cele aprobate la începutul perioadei de reglementare;</p> <p>b) diferențele dintre prețul mediu al CPT realizat recunoscut și cel prognozat.</p> <p>(2) Cantitatea de CPT (MWh) realizată recunoscută de ANRE pentru anul t-1 este egală cu minimul dintre:</p> <p>produsul dintre cantitatea de energie electrică introdusă în RET realizată și ținta de CPT reglementat (%) pentru anul t-1;</p> <p>produsul dintre cantitatea de energie electrică introdusă în RET realizată și procentul de CPT realizat în anul t-1 (%).</p> <p>(3) Prețul mediu al energiei electrice pentru asigurarea CPT reglementat recunoscut de ANRE pentru anul t-1 este egal cu minimul dintre prețul realizat de OTS și un preț de referință determinat ca medie a prețurilor operatorilor de rețea (operatorii de distribuție și OTS)</p>		

Nr crt	Art.	Text propus ANRE	Propunere TEL	Observații/justificări	Rezoluție ANRE
		<p>operatorilor de rețea (operatorii de distribuție și OTS) majorat cu 5%.</p> <p>(4) Prețurile operatorilor de rețea luate în considerare la stabilirea mediei prevăzute la alin. (3) se calculează prin însumarea la prețul de achiziție realizat de operator și recalculat prin limitarea dezechilibrelor pozitive și negative la 5% din cantitatea de energie electrică pentru acoperirea CPT, a unei componente determinate prin împărțirea cheltuielilor realizate de operatorul respectiv cu serviciile de transport, de sistem, administrare piață, administrare PRE și redistribuire la cantitatea totală achiziționată ce include dezechilibrele realizate. Pentru OTS care nu are costuri cu serviciile de transport și de sistem, în calculul prețului luat în considerare la stabilirea mediei, și numai în scopul stabilirii acesteia, se însumează tarifele în vigoare pentru serviciile de transport (tariful de transport de extragere a energiei electrice din rețea TL) și de achiziție a serviciilor de sistem.</p> <p>(5) În situația în care prețul de referință calculat conform prevederilor alin. (3) pentru primul semestru al anului t variază cu mai mult de 10% față de prețul prognozat la începutul perioadei de reglementare ANRE aplică o corecție parțială a costului cu CPT reglementat pentru anul t-1, pe care o include în venitul reglementat al anului t+1. La calculul corecției este luat în considerare prețul mediu al energiei electrice pentru acoperirea CPT recunoscut determinat conform prevederilor alin. (3), pentru primul semestru al anului t. Cantitatea de CPT considerată pentru calculul corecției pentru cel de-al doilea semestru al anului t este egală cu jumătate din cantitatea prognozată aferentă anului t.</p> <p>(6) În funcție de evoluția prețurilor pe piața de energie electrică, în venitul reglementat al anului t+1 se poate include o valoare corespunzătoare ajustării costului cu CPT reglementat prognozat pentru anul t+1, prin modificarea prețului de referință stabilit conform art. 103.</p>	<p>majorat cu 5%.</p> <p>(4) Prețurile operatorilor de rețea luate în considerare la stabilirea mediei prevăzute la alin. (3) se calculează prin însumarea la prețul de achiziție realizat de operator și recalculat prin limitarea dezechilibrelor pozitive și negative la 5% din cantitatea de energie electrică pentru acoperirea CPT, a unei componente determinate prin împărțirea cheltuielilor realizate de operatorul respectiv cu serviciile de transport, de sistem, administrare piață, administrare PRE și redistribuire la cantitatea totală achiziționată ce include dezechilibrele realizate. Pentru OTS care nu are costuri cu serviciile de transport și de sistem, în calculul prețului luat în considerare la stabilirea mediei, și numai în scopul stabilirii acesteia, se însumează tarifele în vigoare pentru serviciile de transport (tariful de transport de extragere a energiei electrice din rețea TL) și de achiziție a serviciilor de sistem.</p> <p>(5) În situația în care prețul de referință calculat conform prevederilor alin. (3) pentru primul semestru al anului t variază cu mai mult de 10% față de prețul prognozat la începutul perioadei de reglementare ajustat conform prevederilor alin (6) după caz, ANRE aplică o corecție parțială a costului cu CPT reglementat pentru anul ~~t-1~~ t, pe care o include în venitul reglementat al anului t+1. La calculul corecției este luat în considerare prețul mediu al energiei electrice pentru acoperirea CPT recunoscut determinat conform prevederilor alin. (3), pentru primul semestru al anului t. Cantitatea de CPT considerată pentru calculul corecției pentru cel de-al doilea semestru al anului t este egală cu jumătate din cantitatea prognozată aferentă anului t.</p> <p>(6) În funcție de evoluția prețurilor pe piața de energie electrică, în venitul reglementat al anului t+1 se poate include o valoare corespunzătoare ajustării costului cu CPT reglementat prognozat pentru anul t+1, prin modificarea prețului de referință stabilit conform art. 103.</p>	<p>Alin (5)</p> <p>☐ Testarea condiției de aplicare a corecției ex-post accelerate ar trebui făcută prin raportare la prețul prognozat ajustat ex-ante, în situația în care o astfel de ajustare ex-ante este realizată.</p> <p>☐ Anul t în loc de anul t-1</p>	<p>Se acceptă. Alin. (5) al art. 108 se completează.</p>
19.	Art. 113	<p>Prevederile art. 107 lit. c) referitoare la corecția anuală datorată variației cantităților de energie electrică introduse față de cele prognozate și prevederile art. 107 lit. g) referitoare la corecția veniturilor realizate din energia electrică introdusă care depășește valoarea obținută prin aplicarea componentelor tarifare CPT care se recuperează de la producători la cantitatea de energie electrică introdusă realizată se aplică distinct și în mod similar pentru venitul reglementat CPT și venitul reglementat CPT suplimentar capitalizat.</p>	<p>Prevederile art. 107 lit. c) referitoare la corecția anuală datorată variației cantităților de energie electrică introduse față de cele prognozate și prevederile art. 107 lit. g) referitoare la corecția diferenței dintre veniturile realizate din energia electrică introdusă și valoarea obținută prin aplicarea componentelor tarifare CPT care se recuperează de la producători la cantitatea de energie electrică introdusă realizată se aplică distinct și în mod similar pentru venitul reglementat CPT și venitul reglementat CPT suplimentar capitalizat.</p>	<p>Idem art. 107</p>	<p>Idem art. 107</p>

Nr crt	Art.	Text propus ANRE	Propunere TEL	Observații/justificări	Rezoluție ANRE
20.	Art. 118	Anual, ANRE efectuează corecția venitului reglementat CPT suplimentar capitalizat pentru anul t-1, datorată: a) modificării cantităților de energie electrică extrasă din rețele față de cele prognozate; b) modificării cantităților de energie electrică introduse în rețeaua de transport, respectiv, după caz în rețelele de distribuție a energiei electrice de producători față de cele prognozate; c) valoarea veniturilor realizate din energia electrică extrasă din rețele care depășește valoarea obținută prin aplicarea componentelor tarifare CPT care se aplică clienților serviciului de transport la cantitatea de energie electrică extrasă din rețele realizată; d) valoarea veniturilor realizate din energia electrică introdusă în rețeaua de transport, respectiv, după caz în rețelele de distribuție a energiei electrice care depășește valoarea obținută prin aplicarea componentelor tarifare CPT care se aplică producători la cantitatea de energie electrică introdusă în rețele realizată.	Anual, ANRE efectuează corecția venitului reglementat CPT suplimentar capitalizat pentru anul t-1, datorată: a) modificării cantităților de energie electrică extrasă din rețele față de cele prognozate; b) modificării cantităților de energie electrică introduse în rețeaua de transport, respectiv, după caz în rețelele de distribuție a energiei electrice de producători față de cele prognozate; c) diferenței dintre valoarea veniturilor realizate din energia electrică extrasă din rețele și valoarea obținută prin aplicarea componentelor tarifare CPT care se aplică clienților serviciului de transport la cantitatea de energie electrică extrasă din rețele realizată; d) diferenței dintre valoarea veniturilor realizate din energia electrică introdusă în rețeaua de transport, respectiv, după caz în rețelele de distribuție a energiei electrice și valoarea obținută prin aplicarea componentelor tarifare CPT care se aplică producători la cantitatea de energie electrică introdusă în rețele realizată.	Idem art. 107	Idem art. 107
21.	Art. 121	(1) La stabilirea venitului reglementat pentru anul t+1 se utilizează RI astfel: a) Pentru costurile de capital incluse în venitul reglementat nonCPT, respectiv amortizare și RBAR, se utilizează valoarea RI prognozată pentru anul t+1 luată în considerare la stabilirea valorii RRR în vigoare pentru anul respectiv; b) Pentru restul costurilor incluse în venitul reglementat nonCPT și pentru costurile incluse în venitul reglementat CPT se utilizează valoarea RI prognozată pentru anul t + 1, publicată în anul t. (2) În cazul în care valoarea RI realizată pentru anul t-1 variază față de valoarea RI prognozată pentru anul t-1, valoarea RI prevăzută la lit. b) pentru anul t+1 se corectează conform prevederilor alin. (3). (3) Valoarea RI prognozată corectată pentru anul t+1 se determină pe baza valorii RI prognozate în anul t pentru anul t+1, la care se adună algebric diferența dintre valoarea RI realizată pentru anul t-1 și valoarea RI prognozată în anul t-2 pentru anul t-1. (4) Prevederile alin. (2) și (3) sunt aplicabile numai în situația în care anii respectivi fac parte din aceeași perioadă de reglementare.	Propunem eliminarea art. (2), (3) și (4).	Propunem ca la stabilirea valorii venitului reglementat, indexarea cu inflația a venitului liniarizat aferent anului t+1 să fie realizată cu cele mai recente valori ale inflației pentru anii anteriori anului t+1 din cadrul perioadei de reglementare, așa cum s-a procedat până în prezent. În măsura în care pentru anii anteriori anului t+1 sunt disponibile valori finale comunicate de INS sau estimări revizuite ale CNP (pentru anul t), considerăm că acestea ar trebui utilizate ca atare la indexarea venitului liniarizat, nefiind necesară ajustarea prognozei de inflație pentru anul t+1 cu diferența de inflație realizat vs. prognozat din anul t-1. Totodată, precizăm că cele două metode nu conduc la aceleași rezultate. Considerăm că metoda utilizată în prezent la activitatea de transport al energiei electrice este cea adecvată întrucât reflectă cu acuratețe evoluția inflației.	Nu se acceptă. Corelat cu mecanismul prevăzut în metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție, care a fost aplicat și în perioada a IV-a de reglementare.
22.	Art. 123	(1) ANRE determină și aplică anual o corecție de inflație pentru costurile de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele cu personalul aferente anului t-1, în cazul în care RI realizată în anul t-1 variază cu mai mult de două puncte procentuale față de valoarea RI utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1. (2) În situația prevăzută la alin. (1) RI realizată	(1) ANRE determină și aplică anual o corecție de inflație pentru costurile de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele cu personalul aferente anului t-1, în cazul în care RI realizată în anul t-1 variază cu mai mult de două puncte procentuale față de valoarea RI utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1. (2) În situația prevăzută la alin. (1) RI realizată		Se acceptă parțial. Se modifică corelat cu prevederile metodologiei de stabilire a tarifelor de distribuție a energiei electrice după cum urmează: ”(1) ANRE determină și aplică anual o corecție de inflație pentru costurile de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele cu personalul aferente anului t-1. (2) Corecția de inflație prevăzută la alin. (1)

Nr crt	Art.	Text propus ANRE	Propunere TEL	Observații/justificări	Rezoluție ANRE
		considerată la calculul corecției de inflație se determină prin însumarea algebrică a valorii RI utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1 cu un procent de 50% din diferența dintre RI realizată și RI prognozată. (3) Corecția de inflație prevăzută la alin. (1) se determină ca diferență între valoarea corecției aferente costurilor de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele cu personalul, determinată cu luarea în considerare a valorii RI determinată potrivit alin. (2) și valoarea corecției aferente acestor costuri, determinată cu luarea în considerare a valorii RI utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1.	considerată la calculul corecției de inflație se determină prin însumarea algebrică a valorii RI utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1 cu un procent de 50% din diferența dintre RI realizată și RI prognozată. (3) Corecția de inflație prevăzută la alin. (1) se determină ca diferență între valoarea ~~corecției aferente~~ costurilor de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele cu personalul, determinată cu luarea în considerare a valorii RI determinată potrivit alin. (2) și valoarea ~~corecției aferente~~ acestor costuri, determinată cu luarea în considerare a valorii RI utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1.	Corecția de inflație se calculează ca diferență între (i) valoarea costurilor exprimată în termeni nominali cu utilizarea ratei inflației realizată (ii) valoarea costurilor exprimată în termeni nominali cu utilizarea ratei inflației prognozată utilizată la stabilirea venitului reglementat	aferentă anului t-1 se determină ca sumă algebrică între: i) diferența dintre valoarea costurilor prognozate reglementate de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele cu personalul, exprimate în termenii anului t-1 prin aplicarea RI realizate cumulate și valoarea costurilor prognozate reglementate din această categorie utilizate în calculul de tarife, și ii) diferența dintre valoarea corecției aferente costurilor de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele cu personalul, determinată cu luarea în considerare a valorii RI realizate cumulate și valoarea corecției aferente acestor costuri, determinată cu luarea în considerare a valorii RI utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1. Mecanismul de corectare a venitului ca urmare a variației RI prevăzut pentru perioada a cincea de reglementare are în vedere aplicarea corecției numai la costurile de operare și mentenanță, care pot fi influențate de variația RI, ținând cont de regulile metodologice de recunoaștere a costurilor în venitul reglementat. Astfel, pentru această categorie de costuri, pentru care metodologia prevede recunoaștere în limita nivelului prognozat, se va aplica o corecție de inflație.
23.	Art. 124	(1) Anual, în cazul în care RI realizată este mai mare decât valoarea RI utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1, ANRE determină și aplică o corecție de inflație pentru costurile cu personalul aferente anului t-1. (2) Corecția de inflație prevăzută la alin. (1) se determină ca diferență între valoarea corecției aferente costurilor cu personalul, determinată cu luarea în considerare a valorii RI realizate și valoarea corecției aferente acestor costuri, determinată cu luarea în considerare a valorii RI utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1. (3) În condițiile alin. (1), valoarea recunoscută a costurilor cu personalul nu poate depăși valoarea realizată a acestora.	(1) Anual, în cazul în care RI realizată este mai mare decât valoarea RI utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1, ANRE determină și aplică o corecție de inflație pentru costurile cu personalul aferente anului t-1. (2) Corecția de inflație prevăzută la alin. (1) se determină ca diferență între valoarea ~~corecției aferente~~ costurilor cu personalul, determinată cu luarea în considerare a valorii RI realizate și valoarea ~~corecției aferente~~ acestor costuri, determinată cu luarea în considerare a valorii RI utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1. (3) În condițiile alin. (1), valoarea recunoscută a costurilor cu personalul nu poate depăși valoarea realizată a acestora.	Idem art. 123	Se acceptă parțial. Se reformulează. (1)Anual, în cazul în care RI realizată cumulată este mai mare decât valoarea RI cumulată utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1, ANRE determină și aplică o corecție de inflație pentru costurile cu personalul aferente anului t-1. (1) Corecția de inflație prevăzută la alin. (1) aferentă anului t-1 se determină ca sumă algebrică între: i) diferența dintre valoarea costurilor prognozate reglementate cu personalul exprimate în termenii anului t-1 prin aplicarea RI realizate cumulate și valoarea costurilor prognozate reglementate din această categorie utilizate în calculul de tarife, și ii) diferența dintre valoarea corecției aferente costurilor cu personalul, determinată cu luarea în considerare a valorii RI realizate și valoarea corecției aferente acestor costuri,

Nr crt	Art.	Text propus ANRE	Propunere TEL	Observații/justificări	Rezoluție ANRE
					<p>determinată cu luarea în considerare a valorii RI utilizate la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1.</p> <p>(2) În condițiile alin. (1), valoarea recunoscută a costurilor cu personalul nu poate depăși valoarea realizată a acestora.</p> <p>(3) Prin excepție de la prevederile art. 87 alin. (1), în cazul în care RI realizată cumulată este mai mică decât valoarea RI cumulată utilizată la stabilirea venitului reglementat nonCPT al anului t-1, pentru costurile prevăzute la art. 87 alin. (1) lit. b) nu se efectuează corecție de inflație.</p> <p>Pentru costurile de personal, măsura propusă este de efectuare a corecției de inflație numai în cazul în care rata inflației realizate depășește rata inflației utilizate în calculul de tarif, astfel încât să nu fie afectate costurile de personal viitoare.</p>
24.	Art. 126	<p>(1) ANRE determină și aplică la sfârșitul perioadei de reglementare o corecție de inflație pentru costurile de capital în cazul în care valoarea RI realizată pentru un an t este mai mică decât valoarea RI prognozată prevăzută la art. 121 alin. (1) lit. a), pentru anul respectiv.</p> <p>(2) Corecția de inflație prevăzută la alin. (1) se determină ca diferență între valoarea corecției aferente costurile de capital, determinată cu luarea în considerare a valorii RI realizate și valoarea corecției aferente acestor costuri, determinată cu luarea în considerare a valorii RI prevăzute la art. 121 alin. (1) lit. a).</p>	<p>(1) ANRE determină și aplică la sfârșitul perioadei de reglementare o corecție de inflație pentru costurile de ~~capital~~ amortizare în cazul în care valoarea RI realizată pentru un an t este mai mică decât valoarea RI prognozată prevăzută la art. 121 alin. (1) lit. a), pentru anul respectiv.</p> <p>(2) Corecția de inflație prevăzută la alin. (1) se determină ca diferență între valoarea ~~corecției aferente~~ costurile de ~~capital~~ amortizare, determinată cu luarea în considerare a valorii RI realizate și valoarea ~~corecției aferente~~ acestor costuri, determinată cu luarea în considerare a valorii RI prevăzute la art. 121 alin. (1) lit. a).</p>	Corecția de inflație nu trebuie aplicată la componenta de rentabilitate a BAR. La determinarea ratei reglementate a rentabilității în termeni reali, inflația a fost extrasă din randamentul nominal al titlurilor de stat. Dacă inflația luată în calcul la acel moment ar fi fost mai mică, valoarea RRR în termeni reali real ar fi fost mai mare. Astfel, nu se justifică o corecție de inflație pentru RBAR. Dacă s-ar aplica o corecție de inflație la RBAR, ar trebui recalculat concomitent și RRR real (pornind de la același Risk-free rate în termeni nominali, cu extragerea din valoarea nominală a unei valori mai mici a inflației)	<p>Se acceptă. Se reformulează.</p> <p>”La calculul BAR realizat conform prevederilor art. 53 și la calculul corecțiilor de venit datorate realizării investițiilor, începând cu cea de-a V-a perioadă de reglementare, inclusiv pentru anii aferenți acesteia, se utilizează valorile RI prognozate prevăzute la art. 121 lit. a).”</p>
25.	Art. 150	<p>(1) În fiecare an ANRE informează în scris OTS asupra rezultatelor analizei efectuate pentru stabilirea venitului reglementat și a tarifelor de transport pentru anul t+1.</p> <p>(2) OTS transmite în scris ANRE punctul de vedere asupra rezultatelor prevăzute la alin. (1) în termen de 10 zile de la data comunicării acestora. Punctul de vedere al OTS este prezentat Comitetului de Reglementare al ANRE în cadrul referatului de aprobare a tarifelor.</p>	<p>(1) În fiecare an ANRE informează în scris OTS asupra rezultatelor analizei efectuate pentru stabilirea venitului reglementat și a tarifelor de transport pentru anul t+1.</p> <p>(2) OTS transmite în scris ANRE punctul de vedere asupra rezultatelor prevăzute la alin. (1) în termen de 10 zile lucrătoare de la data comunicării acestora. Punctul de vedere al OTS este prezentat Comitetului de Reglementare al ANRE în cadrul referatului de aprobare a tarifelor.</p>	Având în vedere volumul important de ipoteze și calcule care stau la baza rezultatelor comunicate de ANRE, pentru analiza acestora și formularea punctului de vedere al OTS propunem ca termenul să fie dimensionat în zile lucrătoare.	Nu se acceptă. Corelat cu Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.